

Бен Хамед Марієм Хамедівна

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

Науковий керівник – ст. викладач Гончаренко С.М.

ІСТОРИЯ СТАГНАЦІЇ І ДЕГРАДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ВПЛИВОМ РОСІЙСЬКОЇ

Мова є першим ідентифікатором національної належності людини-громадянина до певної країни, так само як прапор і герб. Українська мова є офіційною мовою України, подібно англійській в Сполученому Королівстві, німецькій в Німеччині, французькій у Франції і т.і. Але російська, на превеликий жаль, широко і повсемісно насаджувалась і використовувалась в Україні, зокрема в східних і південних регіонах, де, в результаті створилась суттєва кількість російськомовного населення. Для того мали місце певні історичні і політичні передумови.

Протягом багатьох років після отримання незалежності 24 серпня 1991р., російська мова все ще мала великий вплив на українську, в медіа, політиці та культурі. Це призвело до того, що деякі українські слова та вирази стали більш подібними до російських, взагалі втрачались, а також до того, що українська не була в змозі належно розвиватись та повністю розкрити свій потенціал.

Однак в останні 9 років, після Революції гідності та початку російсько-української війни (2014р.), відбулося величезне зростання впливу україномовних медіа ресурсів, літератури, музики та кіно, оскільки наразі в Україні діє державна мовна політика щодо мінімізації російського впливу, спрямована на зміцнення позицій української мови та культури. Отже, не дивлячись на цей певний вплив, українська мова має свої унікальні риси та продовжує розвиватися відповідно до потреб сучасного світу. Наша мова

завжди виживала, скільки б її не забороняли, скільки б не катували людей, що нею розмовляли, наша мова жива, і буде вічно жити.

Історія України повниться періодами, коли українська мова піддавалася гонінням та зневазі. Ось деякі з осіб та подій, які найбільше сприяли цьому:

- Російська імперія. Панувала на території України понад 200 років і була відкритим ворогом української мови та культури. У 1783р. імператриця Катерина II підписала Маніфест про заснування Новоросійської губернії, у якій було заборонено використання української мови в державних установах, а в українських школах вона була замінена на російську.

- Радянський Союз. Загалом, весь період радянської влади в Україні (1917-1991 роки) супроводжувався змінами в українській мові, включаючи заборони на її використання в багатьох сферах життя. У 1930-і роки в Україні була проведена політика "українізації", ніби спрямована на зміцнення української мови та культури. Проте уже в 1932-1933 роках Сталін організував голодомор, внаслідок якого загинули мільйони українців та було знищено багато книжок та інша історична спадщина, це завдало серйозної шкоди українській мові, історії та культурі. В 1958р. Микита Хрущов, в свою чергу, з одного боку, прийняв рішення про відміну "заборони на національні звичаї та традиції", що стимулювало певне тимчасове послаблення тиску на українську мову та культуру. Проте, з іншого боку, він також провів політику "державної російської мови", яка призвела до подальшого заміщення української російською.

Ось кілька прикладів репресованих радянською владою українських слів з книги «Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду»(356с.):

Безглядний – абсолютний (Хвиля А. 1933р.)

Вігріння – вивітрювання (Хвиля А. 1933р.)

Вогкість – вологість (Хвиля А. 1933)

Автомобілярня – автозавод (Дрінов Д. 1935)

І таких прикладів ще неймовірно багато. В наші часи були, й нажаль досі є фактори, які погіршують стан державної мови, ось деякі з них:

- Політичні фактори. В деяких випадках влада в Україні сприяла поширенню російської мови та культури. Наприклад, під час президентства Віктора Януковича (2010-2014 рр.) українська мова та культура були занедбані, а російська - широко вживана в державних структурах і культурному просторі.

- Вплив російської культури. Російська культура мала значний вплив на українську. Російська музика, кіно, література та телебачення популяризувалися в Україні в тій самій мірі, що і в росії, що призвело до того, що українська культура була менш значимою.

Зважаючи на все вище викладене, маємо зазначити, що відродження української мови - це процес, який потребує довготривалої та системної роботи. Ось деякі дієві кроки, які варто робити:

- Пропагувати українську мову та культуру, зокрема, за допомогою освіти та масових культурних заходів.

- Підтримувати і розвивати українську літературу, музику, театр, кіно та інші сфери культури.

- Підтримувати розвиток мовних технологій та дизайну, зокрема, створювати україномовні програмні продукти, веб-сайти та інші технологічні рішення.

- Запроваджувати державні програми підтримки української мови, зокрема, шляхом фінансування мовних проєктів, створенням мовних центрів та інші заходи.

Нажаль саме на долю нашої країни випав цей не простий шлях, але ми здатні його пройти. Слава Україні!

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Масенко Л. (2005р) Реєстр репресованих слів, Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду (356с.). Київ, «Києво-Могилянська академія»